

Závěr

Závěrem musím konstatovat, že tato práce rozhodně nemohla obsáhnout informovaný souhlas v celé jeho šíři a se všemi úskalími. I kdyby totiž nebyla omezená svým možným rozsahem, nebylo by možné zachytit vše. Je tomu tak zejména proto, že každý člověk je jedinečný a i kdybychom vytvořili dokonalá pravidla informovaného souhlasu, v praxi se pravděpodobně najde případ, který do nich nebude zapadat.

Udělala jsem si malý internetový průzkum. Za 27 vteřin mi vyhledávač www.google.cz našel více jak 52 tisíc odkazů rovnajících se informovanému souhlasu. Pokud jsem zadala pojem v angličtině, informed consent, dostala jsem ani ne za vteřinu více jak 6 milionů odkazů.

I když uvedená čísla беру pouze jako orientační, je zřejmé, že problematika informovaného souhlasu je velice rozsáhlá a zasahuje do dalších oblastí medicíny i práva. Můžeme na ni nahlížet z různých úhlů pohledu a obvykle, když už máme pocit, že jsem prozkoumali vše, objeví se nová literatura nebo nový rozsudek, který změní nebo alespoň usměrní nahlížení na situaci. Pro právníka je jistě zajímavý i fakt, že se v jednom jediném tématu střetává právo soukromé i veřejné, že je třeba hledat souvislosti v právu občanském, správním, trestním atd.

Zabývat se informovaným souhlasem, nesouhlasem, zákroky provedenými bez vědomí pacienta a všemi souvisejícími otázkami byla práce velmi náročná, ale také zajímavá a poučná. Myslím si, že nejen v této oblasti, ale v celé části práva, které nazýváme právem zdravotnickým, je pořád mnoho neprobádaného a nevysvětleného. Proto doufám, že se mi kromě základního obecného výkladu o informovaném souhlasu povedlo rozšířit některé již jinými autory popsané otázky, případně je i doplnit o novou judikaturu či poznatky z dalších vědních oborů. Do budoucna bych si přála, aby tato práce byla pro mne v praxi přínosem.